

ROZPYCHAĆ (7) *vb impf*

rof- (6), roz- (1).

o jasne.

praes 1 sg rozpycham (3). ◊ 3 sg rozpychą (2). ◊ 3 pl rozpychają (1). ◊ *imp* 3 sg niech rozpychą (1). ◊ [*con* 3 sg f by rozpychała.]

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI (dwa z niżej notowanych przykładów) – XVII w. s.v. rozepchnąć.

I. Transit. (6) :

1. *Działając jakąś siłą od wewnątrz, powodować powiększenie objętości czegoś; przen: o negatywnych skutkach nadużywania dóbr materialnych i ulegania żądzom; distendere Cn [kogo] (3) : ábowiem bogáctwo póspolicie rofpycha człowieká/ y vczyni go hárdem/ vpornem GórnDworz Hh8; Miéy nas [Panie] ná wódzy/ niech nas nierofpycha Docześna rofkořz licha. KochTr 19; mnie [grzesznika] rofkořz rofpycháią/ ciebie [Chryste] gwoździe tárgáią LatHar 269; [Boć im [księżom] z dostatku na łbach zrosły srogie rogi, Ktory pany rozpycha, bujno ich kieruje, By konia wykarmnego Apolog 45].*

2. *Oddzielać, rozdzielać (3) : Dispello, Rořpycham/ Rozeymuyę/ Rozbiyam. Mącz 287c; Displodo, Rozpycham/ Odpycham yedno od drugiego Mącz 306a; Dispungo, Rořpycham/ przekriřzam/ to yeřt punktámi á kryskámi pokryřzam. Mącz 331d.*

II. Intransit. *Panoszyć się, żyć w bogactwie (1) :*

rozpychać na czym (1): In re aliena insolens, Ná cudzym chlebie łobie rořpycha/ buyny á piřzny yeřt. Mącz 399a.

[*rozpychać w czym: Odpowiedział Oćiec: iam pánie máiętność mą ciężko zárobił/ á niemam iey nikomu zořtáwić iedno iemu [tj. synowi]/ áby iey theř z nim nie vřywáłá tá coby do niego nic nie wniořłá/ pokim żyw będę tego bronil/ áby w mym nie rozpycháłá łobie nie wniořłzy nic do niego. HistFort F2v.*]

Zwrot: »rozpychać sobie« [szyk zmienny] (1): Mącz 399a cf rozpychać na czym; [HistFort F2v cf rozpychać w czym].

Synonim: II. rozdymać.

Formacje współrdzenne cf PCHAĆ.

Cf ROZPYCHAN